

ЦИФРОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ: ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

¹ Одеський національний економічний університет

Анотація. У статті проаналізовано вплив цифрової трансформації на бізнес в Україні. Зазначено, що цифровізація сприймається як процес трансформації діяльності підприємств із використанням цифрових технологій і сервісів. Перелічено деякі види технологій цифрової трансформації. Обґрунтовано вплив та наслідки впровадження цифрової трансформації у бізнес-процеси в Україні.

Ключові слова: цифровізація; цифрова економіка; цифрова трансформація; бізнес, бізнес-процеси.

DIGITAL EFFICIENCY: SIGNIFICANCE FOR BUSINESS IN UKRAINE

Abstracts: This article analyzes the impact of digital transformation on business in Ukraine. It is noted that digitalization is perceived as a process of transformation of enterprises using digital technologies and services. Some types of digital transformation technologies are listed. The impact and consequences of the introduction of digital transformation in business processes in Ukraine are discussed.

Keywords: digitalization; digital economy; digital transformation; business, business processes.

Інформаційні системи швидко увійшли до всіх сфер життя. Розвиток цифрових технологій відкриває величезний спектр можливостей. Даний прогрес з величезною швидкістю проникає у всі галузі науки та промисловості, і продовжує нас дивувати та захоплювати.

Стратегія цифровізації успішно реалізується у всьому світі керівниками ІТ-організацій та підприємств різних рівнів. Вона породжує великий технологічний прогрес, який за короткий термін часу перетворює вид глобального бізнес-середовища, формує нових лідерів і змушує найбільші корпорації боротися за своє існування.

Більшість вважає, що цифрова трансформація – це просто використання нових технологій в різних організаціях: достатньо лише розробити сайти, чат-боти та приєднатися до мережі, щоб вважатися цифровою компанією. Насправді цифрова трансформація – це не тільки інвестиції у нові технології, але й глибоке перетворення товарів та послуг, структури організації, стратегії розвитку, роботи з клієнтами й корпоративної культури. Цифрова трансформація стосується будь-якої сфери діяльності: охорони здоров'я, навчання, сільського господарства, будівництва, держуправління й інших галузей економіки.

На сьогодні є багато трактувань поняття «цифрова економіка». Якщо коротко, то цифрова економіка – це економічна діяльність, яка сконцентрована на цифрових та електронних технологіях. Тобто це всі ділові, культурні, економічні та соціальні операції, що здійснюються в Інтернеті та за допомогою цифрових комунікаційних технологій.

В. В. Апалькова вважає, що цифрова економіка – це найголовніша рушійна сила, що прискорює впровадження інновацій в життя, допомагає економіці країни ефективно розвиватися та ставати більш конкурентоспроможною на світовому ринку [1].

Терміни «цифрова економіка» та «інформаційне суспільство» утворюють нову економічну систему, що удосконалює модель сучасного світу. Вона допомагає реалізовувати конкурентні товари та послуги з високою доданою вартістю, створювати якісні робочі місця, шукати ефективніші шляхи усунення різних соціально-культурних та екологічних рішень. Такий підхід отримав назву цифровізація. Її головна мета – це досягнення цифрової трансформації у всіх галузях економіки, перетворення сфер життя у нові, більш сучасні та ефективні.

На думку Михайла Федорова, міністра цифрової трансформації України, цифровізація – це трансформація не лише державних послуг, але й усіх державних процесів загалом. Головною її ідеєю є трансформація усіх сфер життя українців для зручнішої комунікації між собою та бізнесом.

У науковій праці Ю. О. Нікітіна зазначено, що цифрова трансформація є процесом встановлення нових методів діяльності підприємства за допомогою цифрових технологій та сервісів, які ґрунтуються на стратегічному партнерстві усіх зацікавлених сторін і розробки програмного забезпечення, цифровізації та її оцінки на підприємстві [2].

Головною ідеєю цифровізації є перехід на цифрові технології та орієнтування на користувача. Однією із важливих сфер впровадження цифровізації є систематизація операційних процесів. В основі цих процесів лежать такі технології: Інтернет речей; дрони; 3D-друк; штучний інтелект; аналітика великих даних; доповнена і віртуальна реальність; хмарні обчислення;

Більшість вважає, що цифровізація – це синонім впровадження технологій на підприємстві. Однак наявність інформаційних систем і навіть автоматизація бізнес-процесів самі по собі не є цифровою трансформацією (але вони, безперечно, є головними атрибутами). Це щось більше, ніж впровадження ІТ-систем.

Слово «трансформація» у визначенні звучить не випадково: мова йде саме про глибоке перетворення бізнесу. Змінюється все: стратегія розвитку організації, її цілі та принципи, товари та послуги, підхід до взаємодії з клієнтами, структура і корпоративна культура. Тобто, новому часу потрібне корінне перетворення бізнес-моделі, а це, у свою чергу, означає переведення компанії на цифрові рейки. Часто в основі диджиталізації лежать платформні рішення, тобто створюється цифрова екосистема, яка інтегрує всі сервіси підприємства і забезпечує комплексні зміни процесів в організації.

Розглянемо деякі переваги, що дає цифрова трансформація бізнесу:

1. Збільшення продуктивності роботи організації. За допомогою цифрових технологій можна прискорити проведення операцій, усунути непотрібні дії та впорядкувати потрібні, оптимізувати використання ресурсів. Завдяки цьому знижується собівартість товарів, збільшується продуктивність та досягається економія коштів.

2. Покращення взаємодії з клієнтами. Інформаційні технології допомагають збільшити рівень обслуговування, якість товарів та послуг, прозорість поведінки клієнтів [3]. Цифрова трансформація дає можливість створити принципово нові сервіси. Виклик часу – омніканальність: для підтримки конкурентоспроможності зараз важливо, щоб клієнти могли отримувати послуги скрізь, де їм зручно: у місці перебування, на сайті, в мобільному додатку тощо.

3. Оптимізація управління. Автоматизований збір та аналіз даних полегшує контроль за діяльністю підприємства, допомагає оперативно приймати правильні та ефективні рішення.

4. Збільшення конкурентоспроможності. Це досягається внаслідок прискорення бізнес-процесів, зростання ефективності використання ресурсів, покращення якості обслуговування клієнтів, створення нових продуктів і рішень. Цифрова компанія оперативно реагує на зміни умов ринку, що також є перевагою для конкурентоспроможності.

Тож, із вищесказаного можна зрозуміти, якими є переваги цифрової трансформації бізнесу. Цифровізація допомагає підвищити продуктивність і ефективність підприємства. Але головне те, що вона дає можливість запропонувати клієнтам нові продукти та способи доступу до товарів та послуг, які відповідають їх запитам відповідно до потреб часу. Цифрові маркетплейси, служби доставлення їжі, онлайн-банкінг – ці приклади ілюструють те, як технології змінюють бізнес і збільшують шанси на лідерство.

Але щоб визначити, чи готова компанія до такої трансформації, потрібно оцінити її цифрову зрілість. Це можна зробити за допомогою таких напрямків: рівень розвитку цифрової інфраструктури; розуміння процесів та цільових сервісів; способи збору, обробки та зберігання даних; підготовка кадрів; корпоративна політика.

Розглянемо найпопулярніші технології, які використовуються в цифровізації:

1. Big Data. Використовується для збереження та обробки великих масивів структурованих та неструктурованих даних. Ці технології актуальні для всіх сфер бізнесу.

2. Мікросервіси. Особливий підхід до архітектури програм: функціонал поділяють на малі служби, які існують незалежно один від одного. Кожний сервіс відповідає за окрему бізнес-задачу і керується однією командою розробників. Такий підхід забезпечує простоту внесення змін, масштабованість систем, легкість заміни застарілих програм, тобто створюються умови для розвитку ІТ-ландшафту.

3. Технології штучного інтелекту і методики машинного навчання зараз стрімко розвиваються. Комп'ютерні програми та сервіси уже можуть рекомендувати товари у відповідності з особистими

вподобаннями, видавати кредити, проводити співбесіди, діагностувати стан здоров'я і виконувати інші функції людини.

4. Хмарні технології мають багато переваг у порівнянні з локальним розташуванням програм. Економічність, доступність інформації у будь-який час і з будь-якої точки світу, гнучкість та простота масштабованості, незалежність від пристроїв, безпечність – ці та інші переваги уже оцінили багато підприємців: сьогодні бізнес впевнено переходить у хмарну інфраструктуру.

5. DevOps. Це не скільки окрема технологія, стільки філософія та методологія, яка покликана для усунення суперечності між командами розробки і підтримки. У її межах використовується набір практик, які зрештою забезпечують швидку доставку якісного цифрового продукту до споживача.

Таким чином, впровадження цифровізації бізнес-процесів призводить до якісної трансформації компанії та дає змогу ефективно розвиватися бізнесу в Україні. Адже цифрова трансформація дає нові можливості для бізнесу як в організації корпоративного середовища, так і ринковій взаємодії зі споживачами. Якщо правильно вибрати структуру цифровізації, то можна збільшити не тільки кількість позитивних відгуків клієнтів, але й збільшити прибутковість та конкурентоспроможність компаній.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Apal'kova V. V. The concept of the digital economy in the European Union and the prospects of Ukraine. *European Journal of Management Issues*. 2015. № 23(4), С. 9-18. DOI: <https://doi.org/10.15421/191502> (дата звернення: 10.02.2022).

2. Воржакова Ю. П., Хлебінська О. І. Сутність цифрової трансформації з різних позицій підприємців та науковців. *Економіка та держава*. 2021. № 9. С. 107–111. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.9.107](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.9.107). (дата звернення: 10.02.2022).

3. Нікітін Ю. О., Кульчицький О. І. Цифрова парадигма як основа визначень: цифровий бізнес, цифрове підприємство, цифрова трансформація. *Маркетинг і цифрові технології*. 2019. № 4 (3). С. 77-87. DOI: [10.15276/mdt.3.4.2019.7](https://doi.org/10.15276/mdt.3.4.2019.7). (дата звернення: 10.02.2022).

Єсіна Ольга Геннадіївна – ст. викладач кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, email: olesas@ukr.net.

Назаренко Олена Володимирівна – студентка 2 курсу факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій, спеціальність 071 «Облік і оподаткування», Одеський національний економічний університет, м. Одеса, email: nazarenko.lena325@gmail.com

Yesina Olha G. – Senior Lecturer of the Department of Economic Cybernetics and Information Technologies, Odessa National University of Economics, Odessa, email: olesas@ukr.net

Nazarenko Olena V. – 2nd year student of the Faculty of Management, Accounting and Information Technologies, specialty 071 "Accounting and Taxation", Odessa National University of Economics, Odessa, email: nazarenko.lena325@gmail.com